

VEDLEGG

**DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT**

Finansministeren

Stortingets finanskomite
Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
23/5407 -

Dato
15.12.2023

**Dokument 8:34 S (2023-2024) Representantforslag fra
stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård og Lars Haltbrekken om å
redusere søppeleksporten**

Jeg viser til forslag fra stortingsrepresentantene Freddy André Øvstegård og Lars Haltbrekken, oversendt finansministeren til uttalelse ved brev av 14. november 2023.

Representantene fremmer følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2024 med forslag til en avgift på alt restavfall, også det som sendes ut av landet.

Finansministerens uttalelse:

Formålet med avgiften på forbrenning av avfall er å bidra til kostnadseffektive reduksjoner av utslipp av klimagasser. Avgiften skal også bidra til å redusere andre miljøskader fra avfall, herunder bidra til en forsvarlig håndtering av farlig avfall. Det vil være lite målrettet å gjøre endringer i avgiften på avfallsforbrenning for å redusere utslipp og andre ulemper fra tungtransport. Utslipp og andre eksternaliteter i veitrafikken i Norge, Sverige, Danmark og en rekke andre europeiske land er allerede ilagt høye klima- og energiavgifter.

Når avfall forbrennes i norske forbrenningsanlegg, oppstår det utslipp av klimagasser som føres i det norske klimaregnskapet. Avgiften på forbrenning av avfall er derfor knyttet til forbrenningen, ikke til avfallet i seg selv. Utslipp fra avfall som eksporteres og forbrennes i anlegg i utlandet, vil ikke føres i det norske klimaregnskapet og er derfor ikke omfattet av den norske avgiften. Avgiften omfatter kun forbrenning av fossilt

materiale. Anlegg som kan dokumentere at de har en lav andel fossilt materiale, kan benytte en egen utslippsfaktor. Anlegg som fanger og lagrer utslipp av CO₂ fra forbrenningen (CCS), er fritatt for avgift for den mengden CO₂ som lagres permanent. Slik belønnes anlegg som reduserer sine utslipp fra forbrenning for eksempel ved å sortere ut og resirkulere plast og andre fossile materialer, og anlegg som investerer i CCS-teknologi. Avgiften bidrar dermed til å øke sjansen for at norske anlegg investerer i CCS.

I 2021 gikk 80 pst. av alt norsk eksportert avfall til Sverige og Danmark. Utslipp fra alle svenske og danske forbrenningsanlegg er underlagt EUs kvotesystem, og står dermed overfor en kvotepris på om lag 1 000 kroner per tonn CO₂. Avgiften på 882 kroner per tonn CO₂ representerer dermed ingen konkurranseulempe for norske ikke-kvotepfiktige aktører. En avgift på eksport kan begrunnes med at eksport av avfall flytter utslipp fra Norge til utlandet (karbonlekkasje). Økt forbrenning av norsk avfall i utenlandske kvotepfiktige anlegg medfører imidlertid at anleggene må dekke utslippene med kvoter som ellers ville gått til å dekke andre utslipp i kvotesystemet. Det anslås derfor at norsk eksport av avfall til Sverige og Danmark ikke vil medføre noen vesentlig karbonlekkasje, men heller bidra til globale reduksjoner av utslipp. Sverige og Danmark har selv valgt å innlemme sine anlegg i EUs kvotesystem. EU-kommisjonen skal innen 31. juli 2026 levere en rapport om muligheten for å inkludere alle europeiske avfallsanlegg i kvotesystemet fra 2028.

En avgift på eksport av avfall vil måtte knyttes til selve avfallet, ikke forbrenningen slik dagens avgift er. En norsk avgift kan derfor ikke ta hensyn til hvor store utslipp som faktisk oppstår ved forbrenningen av det eksporterte avfallet som følge av utsortering eller resirkulering, eller om disse utslippene fanges og lagres. En avgift på avfall som eksporteres, vil dermed ikke kunne gi insentiver til å velge sluttbehandling med lave utslipp. Karbonlekkasje anses først og fremst som et problem når flytting av utslipp skjer som følge av manglende prising/regulering i utlandet. I en norsk avgift på avfall som eksporteres, kan det heller ikke tas hensyn til at avfallet forbrennes i anlegg der det allerede er innført en karbonpris. En avgift på eksportert avfall vil dermed innebære dobbel regulering/prising av en betydelig andel av utslippene.

Da avgiften ble innført, ble det lagt til grunn at eventuelle virkninger på energimarkedene ikke ville være vesentlige. Avgiften på avfallsforbrenning vil isolert sett gjøre det mindre lønnsomt å forbrenne fossilt avfall i Norge sammenlignet med om man ikke hadde en slik karbonprising. Samtidig er det en rekke andre forhold som påvirker lønnsomheten i denne næringen. Samlet anslås avgiften å ikke ha noen betydelig virkning på tilgangen eller prisen på energi i Norge. En fri og åpen handel av avfall og avfallshåndteringstjenster vil i utgangspunktet tjene Norge på samme måte som annen handel med utlandet. Så lenge prisingen av utslipp er noenlunde lik i eksportlandet, bør norsk avfall forbrennes der det gir størst verdiskaping. Norske virksomheter og husholdninger bør få utnytte fordelene av at import av

avfallshåndteringstjenster i noen tilfeller vil være mer lønnsomt enn å kjøpe dette i Norge.

Det må også vurderes om en avgift på eksportert avfall vil være i tråd med våre internasjonale avtaler.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Trygve Slagsvold Vedum'.

Trygve Slagsvold Vedum